

En temperaturmåling af arbejdsmarkedet i Aabenraa Kommune

**Virksomheds-
barometer**

1. januar - 30. juni 2015

jobcenter
Aabenraa

Indledning

Jobcentret gennemfører løbende spørgeskemaundersøgelser blandt kommunens virksomheder for at tage temperaturen på arbejdsmarkedet. Det sker for at understøtte lediges jobsøgning og virksomhedernes efterspørgsel på arbejdskraft, så Jobcentret har bedre forudsætninger for at kunne matche virksomhederne og ledige.

Virksomhedsbarometeret¹⁾ udarbejdes én gang halvårligt, og resultaterne fremlægges for Arbejdsmarkedsudvalget. Samtidig offentliggøres barometeret på jobcentrets hjemmeside.

Sammenfatning af resultater

Virksomhederne forventer at ansætte flere og øge deres omsætning.

- Andelen af virksomheder, der forventer at ansætte nye medarbejdere, er fortsat betydelig større end virksomheder, der forventer at afskedige medarbejdere. Andelen, der forventer at ansætte nye medarbejdere ligger på 23 %, hvilket er en stigning på 3 procentpoint i forhold til barometret fra andet halvår 2014.
- Andelen af virksomheder, der forventer øget omsætning, ligger på 48 %, hvilket er mere end fire gange større end andelen af virksomheder, der forventer lavere omsætning. Andelen, der forventer lavere omsætning, ligger på 11 %.

Virksomhederne oplever udfordringer med at rekruttere arbejdskraft.

- Tæt på hver tredje virksomhed (32 %), som har søgt nye medarbejdere, har oplevet udfordringer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft. Dette er en stigning i forhold til andet halvår 2014, hvor 23 % af virksomhederne tilkendegav rekrutteringsvanskeligheder, men også et positivt udtryk for, at ledigheden falder i Aabenraa Kommune.
- Lige under 10 % af virksomhederne har ansat udenlandsk arbejdskraft inden for de sidste seks måneder. Langt størstedelen af den udenlandske arbejdskraft kommer fra Tyskland.

Virksomhederne ønsker at udvise social ansvarlighed, men mange ansætter ikke elever.

- Barometret viser en stigning på 3 procentpoint i andelen af virksomheder, der forventer at ansætte elever de kommende seks måneder. Således forventer 22 % af virksomhederne at ansætte en elev inden for de kommende måneder.
- Andelen af virksomheder, der ønsker at hjælpe udsatte ledige er fortsat høj, idet 61 % af de adspurgte virksomheder ønsker at gøre en ekstra indsats. Resultatet ligger stort set på niveau med barometret fra andet halvår 2014.

Virksomhedernes tro på større omsætning har igennem det sidste halvandet år ligget højt, hvormed tendensen på det lokale arbejdsmarked svarer til tendenserne på regionalt niveau, hvor der også er stigende optimisme.

Forventninger til ansættelse af nye medarbejdere er steget en lille smule i forhold til forrige barometer, og der er fortsat en overvægt af virksomheder, der forventer at ansætte i forhold til andelen af virksomheder, der forventer at skulle afskedige medarbejdere.

I lighed med de tidligere virksomhedsbarometre efterspørger virksomhederne hovedsageligt uddannet arbejdskraft. Samtidig oplever virksomhederne, at der er udfordringer med at rekruttere den arbejdskraft, som de efterspørges. Samtidig viser undersøgelsen også, at virk-

¹⁾ Som et supplement til virksomhedsbarometeret, kan der henvises til Region Syddanmarks publikationer "Vækstbarometer" og "Virksomhedspanel". De to nævnte publikationer beskæftiger sig med tendenser på regionalt niveau og kan hjælpe med at vurdere og kvalificere resultater og tendenser i Jobcentrets virksomhedsbarometer.

somhederne har haft udfordringer med at besætte stillinger inden for områder, hvor Jobcentret har forholdsvis mange ledige, hvilket indikerer, at virksomhederne er tilbageholdende med at anvende Jobcentret som rekrutteringskanal, eller at der er paradoksproblemer. Såfremt der er tale om paradoksproblemer, er det ikke noget nyt, idet f.eks. rengøringsområdet, som er udpeget i undersøgelsen, traditionelt oplever vanskeligheder i forbindelse med rekruttering af nye medarbejdere.

Langt størstedelen af virksomhederne tilkendegiver, at de gerne vil gøre en ekstra indsats for at hjælpe ledige borgere, herunder også borgere, der har brug for skånehensyn, tilbage til arbejdsmarkedet. Det er således positivt, at virksomhederne ønsker at være med til at skabe et mere rummeligt arbejdsmarked i kommunen.

Lidt over hver femte virksomhed forventer at ansætte elever de kommende seks måneder. Dette er en lille stigning i forhold til undersøgelsen fra andet halvår 2014, og det kan vise sig at blive en udfordring for virksomhederne fremadrettet, hvis de ønsker uddannet arbejdskraft. En forudsætning herfor er derfor også, at der oprettes tilstrækkelige praktikpladser, således at de unge har mulighed for at gennemføre en uddannelse.

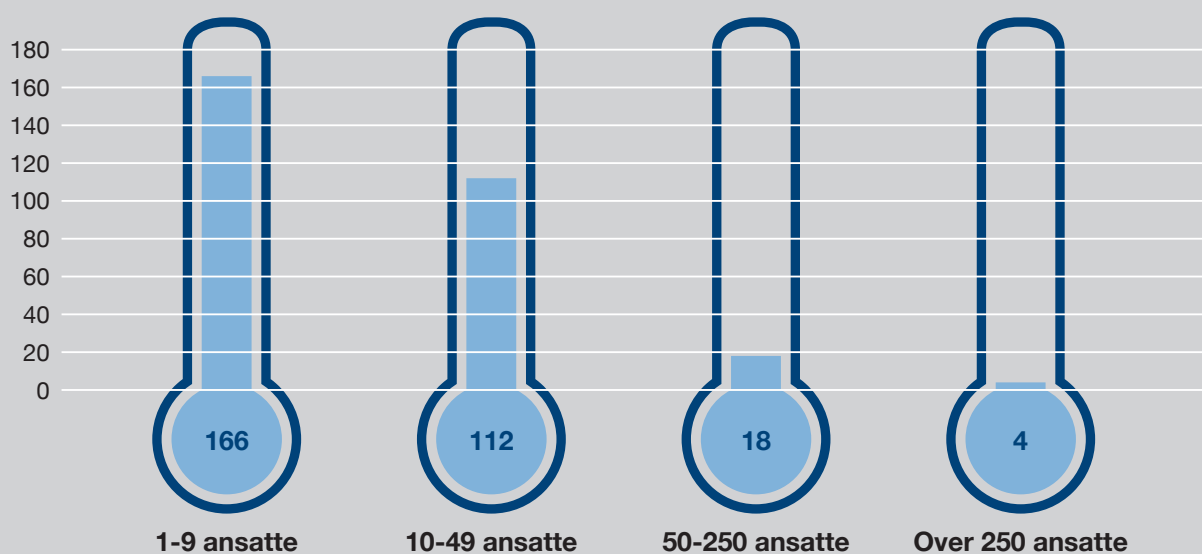
Endelig viser undersøgelsen, at næsten en ud af ti virksomheder inden for de sidste seks måneder har ansat medarbejdere, som ved ansættelsestidspunktet ikke var bosiddende i Danmark. Virksomhederne begrundes hovedsageligt ansættelserne med kvalifikationer.

Metode

Datagrundlaget for den aktuelle rapport omfatter 300 virksomheder (i andet halvår 2014 deltog 271 virksomheder). De deltagende virksomheder er inddelt efter EU-Kommissionens SMV-definitioner (kategorien med 250 ansatte er Jobcentrets egen tilføjelse).² Da den dan-

ske erhvervsstruktur er kendetegnet ved hovedsageligt at bestå af små og mellemstore virksomheder, vurderes fordelingen af de deltagende virksomheder efter størrelse at afspejle den danske erhvervsstruktur. Virksomhederne i barometeret har tilsammen 6632 medarbejdere.

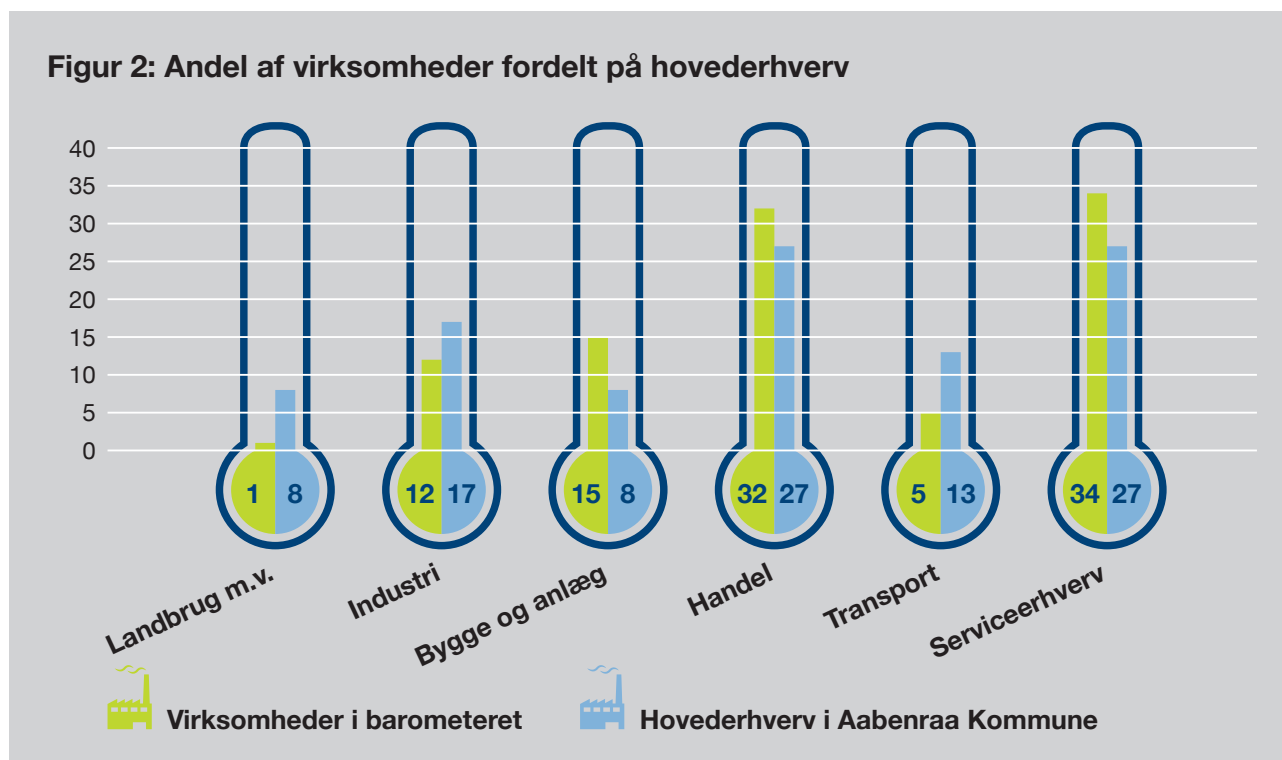
Figur 1: Antal virksomheder fordelt på antal medarbejdere

²⁾ Kilde til definition: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_da.pdf

Endvidere svarer fordelingen af virksomheder på brancher forholdsvis tæt til fordelingen af samtlige virksomheder i kommunen fordelt på brancher jf. figur 2.

Forskellene betyder dog, at barometerets resultater er behæftet med nogen usikkerhed.

Figur 2: Undersøgelse blandt 300 virksomheder i Aabenraa Kommune i første halvår 2015. Hovederhverv i Aabenraa Kommune er baseret på udtræk fra Danmarks Statistik for 2013.

Data er indsamlet ved, at Aabenraa Kommunes interne phonere har ringet ud til en række virksomheder i kommunen. Data er indsamlet løbende i perioden 1. januar 2015 til 30. juni 2015. Rapporten præsenterer en samlet opgørelse for perioden, og hvor det er muligt, præsenteres tallene for andet halvår 2014, så det er muligt at vurdere udviklingen.

I forbindelse med indsamlingen af data kan der ske fejltastninger, og i nogle tilfælde har den medvirkende virksomhed ikke ønsket at besvare alle spørgsmålene. Resultaterne i graferne er baseret på de virksomheder der har besvaret spørgsmål. Det skal nævnes, at virksomheder, der har svaret "ved ikke" eller ikke har ønsket at besvare spørgsmålet, er sorteret fra. Generelt er der

tale om, at 3-5 % af besvarelsene på denne måde er sorteret fra.

Enkelte steder summerer resultatet ikke til 100, hvilket skyldes afrundinger.

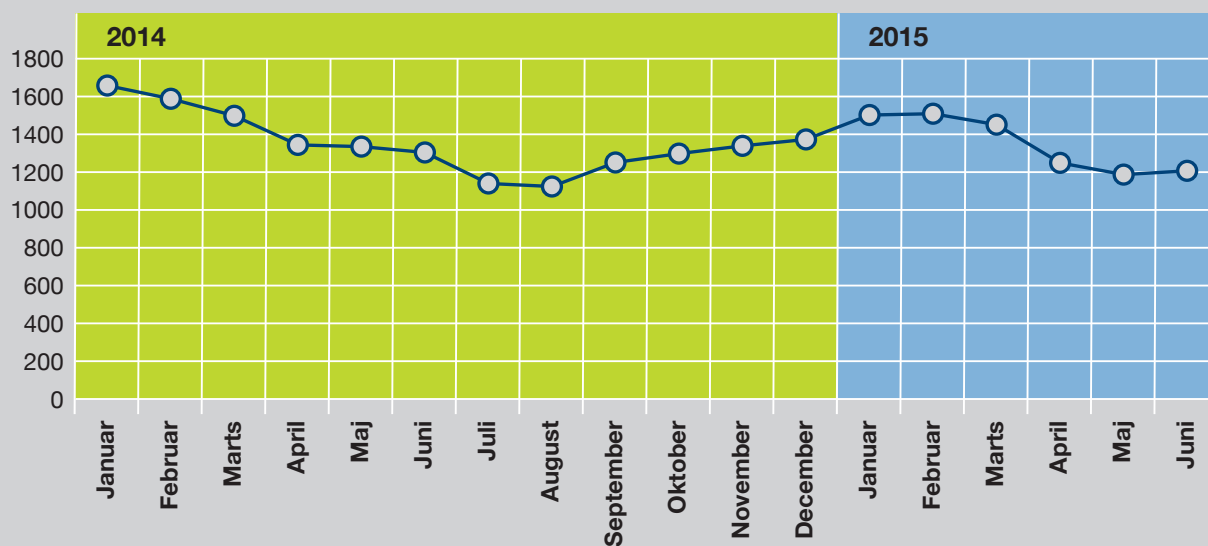
Figur seks skal læses med stor varsomhed. Det skyldes, at spørgsmålet om, hvorvidt virksomhederne havde oplevet udfordringer med rekruttering af medarbejdere inden for de sidste måneder, blev stillet til alle virksomheder i undersøgelsen og ikke kun virksomheder, som reelt også havde eller havde forsøgt at ansætte nye medarbejdere i perioden. Denne designfejl i spørgeskemaet kan således ikke udelukkes at have påvirket resultatet.

Temperaturen på arbejdsmarkedet i kommunen

I virksomhedsbarometret for andet halvår var det forventningen, at ledigheden sæsonbetinget ville falde i løbet af foråret 2015. Ledigheden er som forventet faldet. Antallet af fuldtidsledige er 7,4 % mindre i juni måned

sammenlignet med juni 2014. Det svarer til en reduktion på 97 fuldtidsledige, og ledigheden var i juni 2015 på 4,6 % af arbejdsstyrken.

Figur 3: Udvikling i buttoledigheden i Aabenraa Kommune opgjort i fuldtidsledige

Kilde: Danmarksstatistik – Statistikbanken.

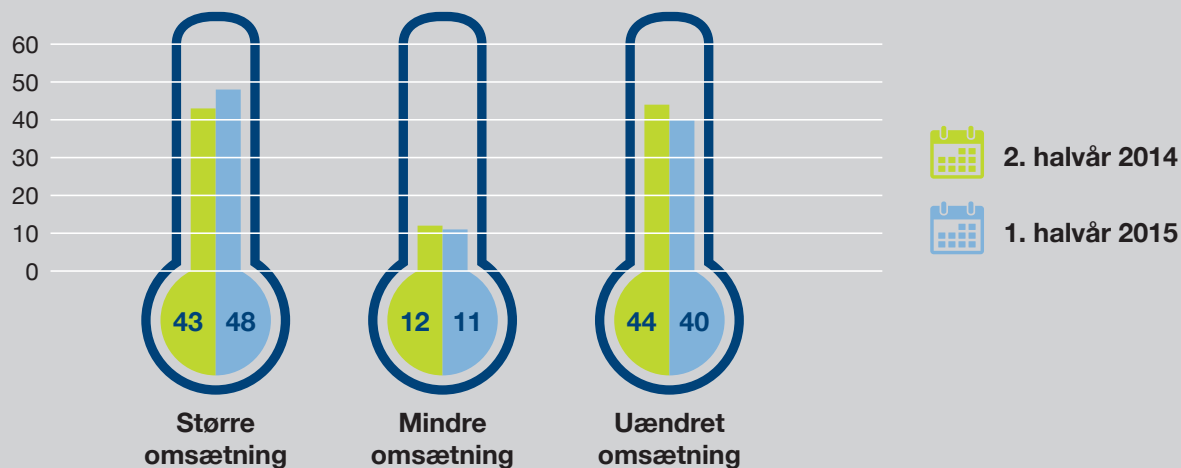
Virksomhedernes forventninger

Virksomhedernes forventninger til omsætningen de kommende seks måneder ligger samlet set stort set på niveau med efteråret 2014. Tallene viser dog en stigende vækstoptimisme, idet der er en stigning på 5 procentpoint af virksomheder, der forventer en større omsætning de kommende 6 måneder.

Samlet forventer ca. ni ud af ti virksomheder større eller uændret omsætning. Det betyder samtidig, at lidt over hver tiende virksomhed forventer en faldende omsætning de kommende seks måneder.

Figur 4: Virksomhedernes forventning til omsætning de kommende seks måneder

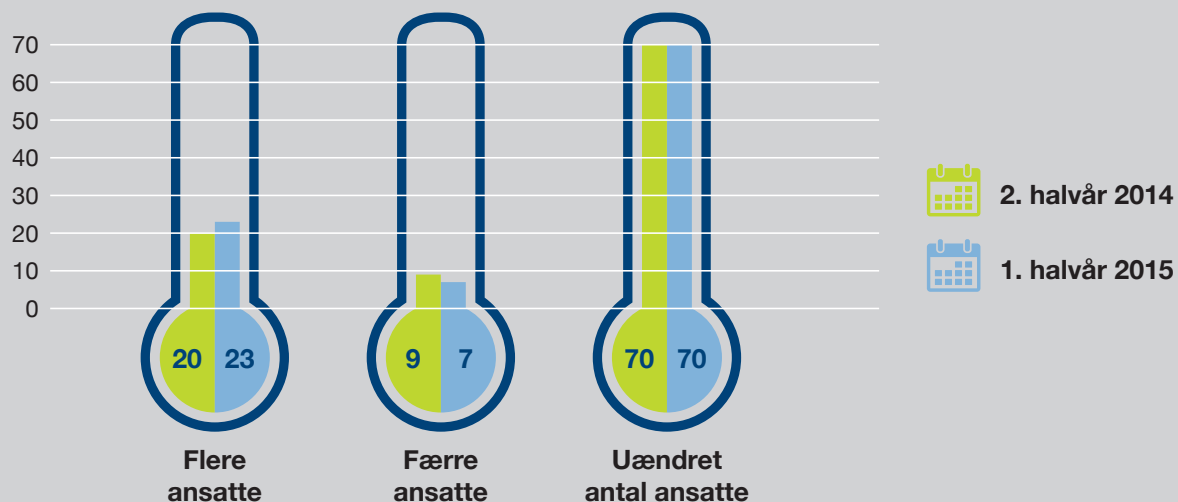

Figur 4³: Undersøgelse blandt 300 virksomheder i Aabenraa Kommune.

Sammenlignes resultaterne i barometret med resultatet i Region Syddanmarks publikation "Virksomhedspanel" (offentliggjort i august 2015⁴), så er resultaterne næsten identiske. Virksomhederne i Aabenraa Kommune er dog en smule mere optimistiske. I regionens undersøgelse

svarer 12%⁵ af virksomhederne, at de forventer mindre omsætning, 41% af virksomhederne forventer uændret omsætning, og endelig forventer 47% af virksomhederne en større omsætning.

Figur 5: Virksomhedernes forventninger til antallet af medarbejdere de kommende seks måneder

Figur 5: Undersøgelse blandt 300 virksomheder i Aabenraa Kommune.

³) Tallene summerer ikke til 100 grundet afrundinger

⁴) <http://detgodeliv.regionsyddanmark.dk/publikation/konjunkturer-udsig-3-kvartal/>

⁵) Seneste tal i regionens undersøgelse dækker maj og juni 2015.

Den stigende vækstoptimisme, der er beskrevet i afsnittet om virksomhedernes forventninger til omsætningen, afspejler sig også i virksomhedernes forventninger til udviklingen i antallet af medarbejdere. 23 % af de adspurgte virksomheder forventer, at de vil ansætte flere de kommende 6 måneder.

I andet halvår 2014 var dette tal 20 %. Andelen af virksomheder, der forventer, at antallet af medarbejdere vil være uændret, er fortsat på 70 %, mens 7 % af de adspurgte virksomheder forventer at have færre ansatte.

Dette er et fald på 2 procentpoint i forhold til virksomhedsbarometret fra efteråret 2014.

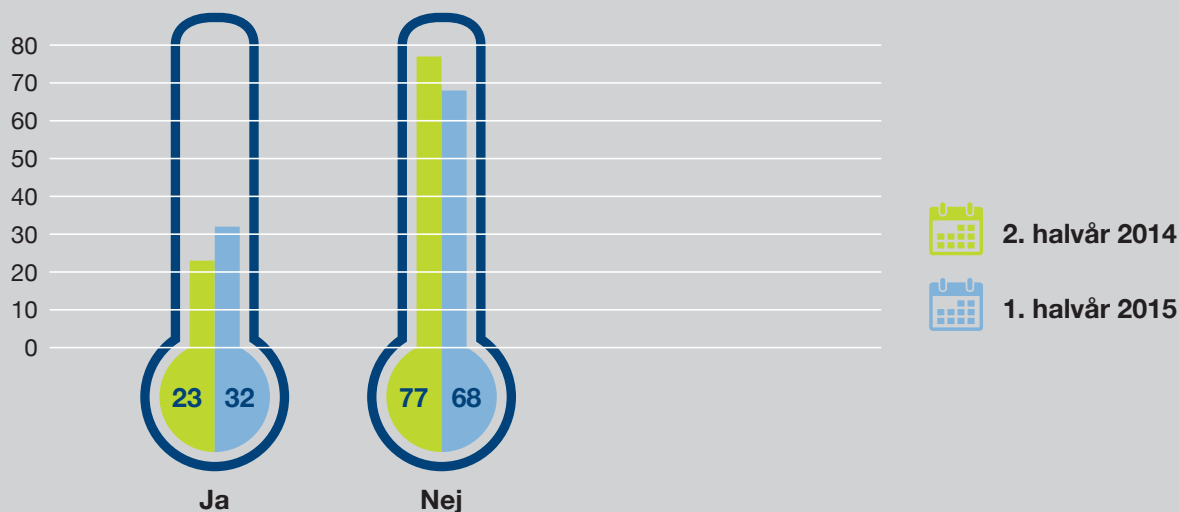
I Region Syddanmarks tidligere omtalte undersøgelse svarer 15 % af de adspurgte virksomheder, at de forventer færre medarbejdere inden for de kommende 6 måneder. Samtidig svarer 31 % af virksomhederne, at de forventer flere ansatte, og endelig svarer 54 % af de adspurgte virksomheder, at de forventer, at antallet af medarbejdere vil være uændret det næste halve år.

Virksomhedernes behov for arbejdskraft

Tæt på hver tredje virksomhed har inden for de sidste seks måneder oplevet udfordringer i forbindelse med rekruttering af arbejdskraft. Der er således tale om en

stigning på 9 procentpoint i forhold til virksomhedsbarometret fra efteråret 2014.

Figur 6: Andel af virksomheder som har oplevet udfordringer med at rekruttere

Kilde: Danmarksstatistik – Statistikbanken.

Et lignende spørgsmål er stillet i Regionens "Vækstbarometer" fra maj 2015, hvor 21 % af virksomhederne peger på, at de i høj grad har oplevet udfordringer med rekruttering. 24 % af de adspurgte virksomheder i regionens undersøgelse svarer, at de i nogen grad har oplevet udfordringer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft.⁶

Virksomhederne er også blevet spurgt om, hvilke typer af stillinger de oplever udfordringer med at få besat jf. bilag 1. Der er tale om en bred vifte af stillingstyper, men overordnet er det faglært arbejdskraft (53 %), som virksomhederne har udfordringer med at rekruttere til. Samme tendens ses i Regionens vækstbarometer, hvor 45 % af

⁶ Kilde til definition: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_da.pdf

virksomhederne, der har oplevet rekrutteringsvanskeligheder oplyser, at det er faglærte, de har udfordringer med at rekruttere.

Sammenholdes oplysninger om, hvilke stillinger virksomhederne har haft udfordringer med at rekruttere (bilag 1), og de typer af stillinger, de ledige søger (figur 10), så fremgår det, at mange af stillingerne, som virksomheder forgæves har forsøgt at rekruttere til, ikke er på top 20-listen over de stillinger, de ledige søger. Det vil sige, at jobcentret har under 25 ledige, som ville kunne komme

i betragtning til den viste stillingstype. Konklusionen er med andre ord, at jobcentret i mange tilfælde ikke har de ledige, som virksomhederne efterspørger.

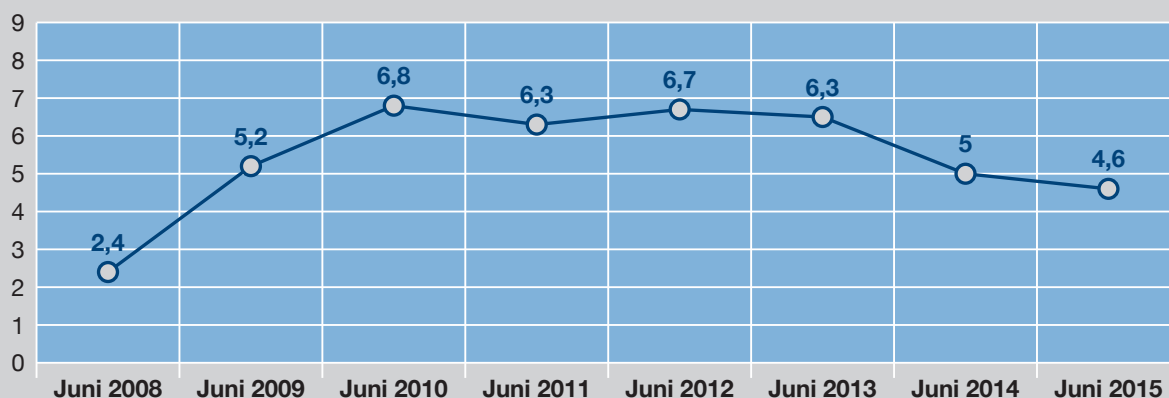
Konklusionen underbygges af udviklingen i ledigheden jf. figur 7. Ses der på ledigheden i juni måned, er den på det laveste niveau siden 2008, hvor finanskrisen ramte i efteråret 2008. Udviklingen kan således være en af forklaringerne på de stigende rekrutteringsudfordringer, og det må forventes, at udfordringerne ikke bliver mindre, jo lavere ledigheden bliver.

Bilag 1

Stillinger, virksomhederne har haft udfordringer med at rekruttere til.

• Autoteknikere	• Mekanikere	• Mødebookere	• Pladsmænd
• Disponenter	• Lagermedarbejdere	• Salgsmedarbejdere	• Mellemledere
• Blikkenslagere	• Elektrikere	• Teknikere	• Jurister
• Kontorassistenter	• Speditører	• Bagere	• Rengøring
• Lærere	• Kassemedarbejdere	• Indretningsdesignere	• Administrative medarbejdere
• Afdelingsledere	• Tekniske sælgere	• Håndværkere	• Produktionsmedarbejdere
• Lakerer	• Skilteteknikere	• Økonomi-medarbejdere	• Ingeniører
• Mekanikere	• Orgelbyggere	• Tagdækkere	• Snedkere
• Personskade-sagsbehandlere	• Blomsterbindere	• Kranchauffører	• Tømrere
• Autolakerere	• Frisører	• Dansklærere	• Sælgere
• Kølemontører	• Motorcykel-mekanikere	• Slagter - delikatesser	

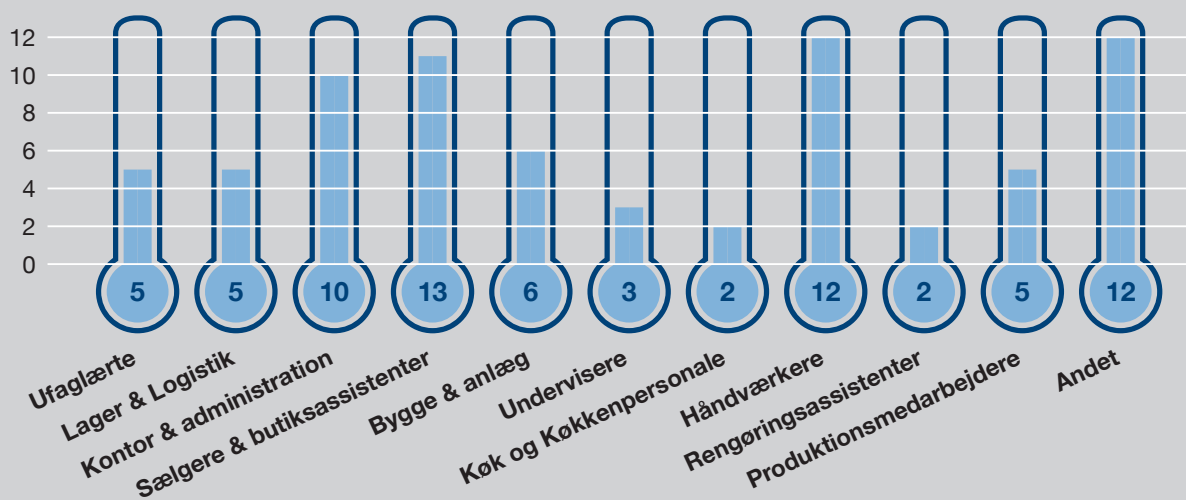
Figur 7: Fuldtidsledige i pct. af arbejdsstyrken

Udover, at virksomhederne i undersøgelsen er blevet spurgt om udfordringer i forbindelse med rekruttering, er de også blevet spurgt om, hvorvidt de forventer at skulle ansætte nye medarbejdere inden for de næste seks

måneder. Såfremt virksomhederne har svaret bekræftende på spørgsmålet, er spørgsmålet blevet fulgt op af et spørgsmål om, hvilke stillingstyper de i så fald forventer at ansætte jf. figur 8.

Figur 8: Antal virksomheder der forventer at ansætte medarbejdere, fordelt på stillingstype:

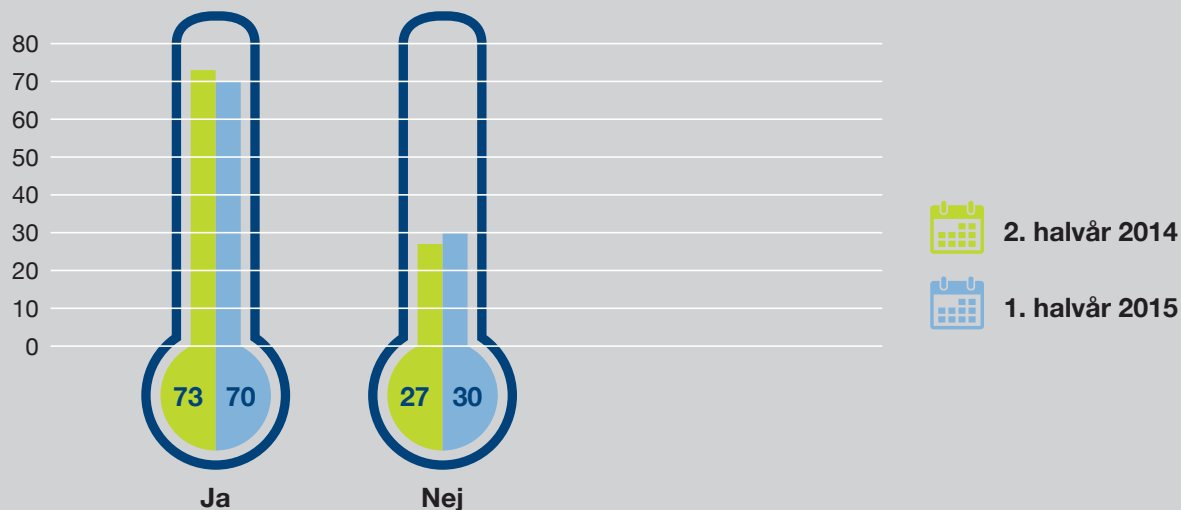
Figur 8 – Opgørelse blandt virksomheder, der har svaret bekræftende på, at de forventer at ansætte. Virksomheder, der har svaret bekræftende på, at de forventer at ansætte, men ikke har nævnt stillingstype, er udeladt. En virksomhed kan søge flere typer af stillinger, og virksomheden vil i fald indgå flere gange i opgørelsen.

I tidligere undersøgelser har det hovedsageligt være faglært arbejdskraft, virksomhederne forventede at ansætte. I nærværende undersøgelse er det både faglært og ufaglært stillinger, som virksomhederne forventer at besætte de kommende seks måneder. Det kan undre en smule, at 70 % af virksomhederne, der forventer at

ansætte nye medarbejdere, har en forventning om, at kommende arbejdere har en faglig uddannelse jf. figur 9, når samme virksomheder i ret udbredt grad forventer at ansætte medarbejdere inden for arbejdsområder, som hovedsageligt udføres af ufaglært arbejdskraft.

Figur 9: Andel af virksomheder der forventer, at nye medarbejdere er uddannet

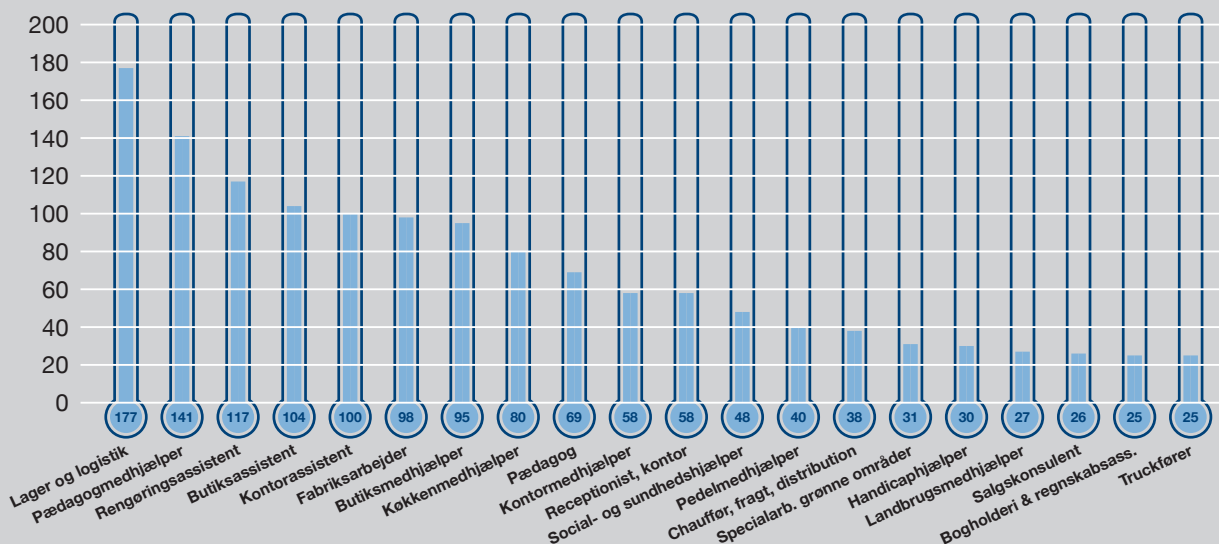

Figur 9: Opgørelse blandt virksomheder der har svaret bekræftende på, at de forventer at ansætte.

Det er positivt, at virksomhederne denne gang også forventer at ansætte nye medarbejdere inden for områder, som varetages af ufaglært arbejdskraft. Det må

derfor forventes, at virksomhedernes behov for ufaglært arbejdskraft kan opfyldes blandt den nuværende gruppe af ledige.

Figur 10: Stillinger de ledige søger, fordelt på antal ledige

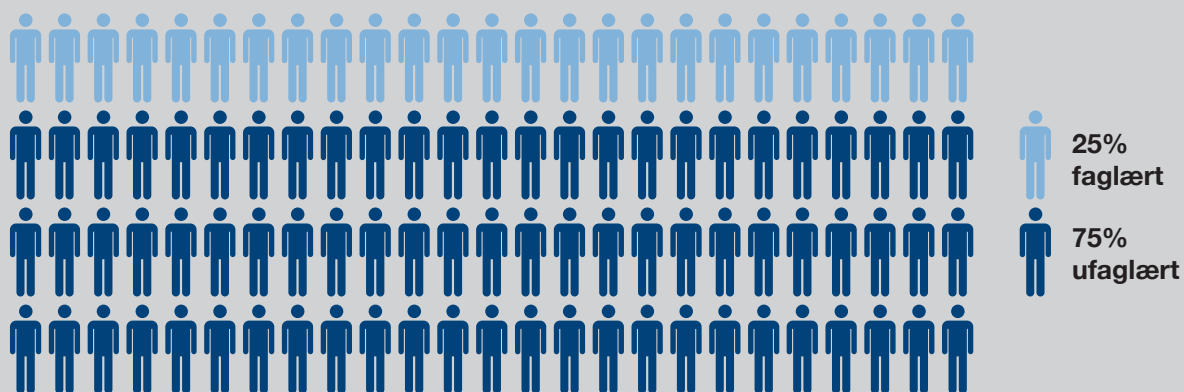

Figur 10 – Opgørelsen er baseret på udtræk fra OPUS-LIS d. 20-08-2015. Opgørelsen omfatter A-dagpenge-modtagere og arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere. En person kan optræde flere gange i opgørelsen, da ledige skal søge mere end et job.

Mens syv ud af ti virksomheder ønsker, at kommende medarbejdere er uddannede, så søger næsten tre fjerdedele af de ledige ufaglærte stillinger. Der er således

fortsat et betydelig mismatch mellem virksomhedernes forventninger og stillinger, de ledige søger.

Figur 11: Fordeling af stillingstyper ledige søger

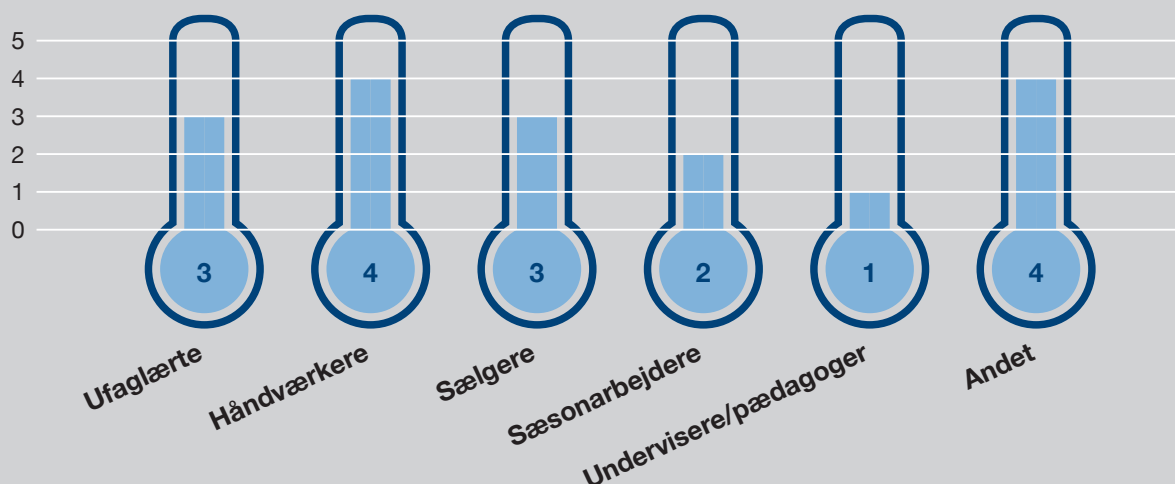

Figur 11 – gruppering af jobtyper de ledige søger.

Som det fremgår af hhv. figur 9 og 11, så vil det være på længere sigt være svært for Jobcentret at honorere virksomhedernes ønske til kommende medarbejdere, idet der er et mismatch mellem forventningerne til kommende medarbejdere og de typer af stillinger, de ledige søger.

Der vil således være et potentiale i at opkvalificere de ledige borgere, som er tilmeldt hos Jobcentret. Dette kan ske igennem et tæt samspil mellem Jobcentret og virksomhederne og ved eksempelvis at anvende jobrotation, opkvalificeringsforløb etc.

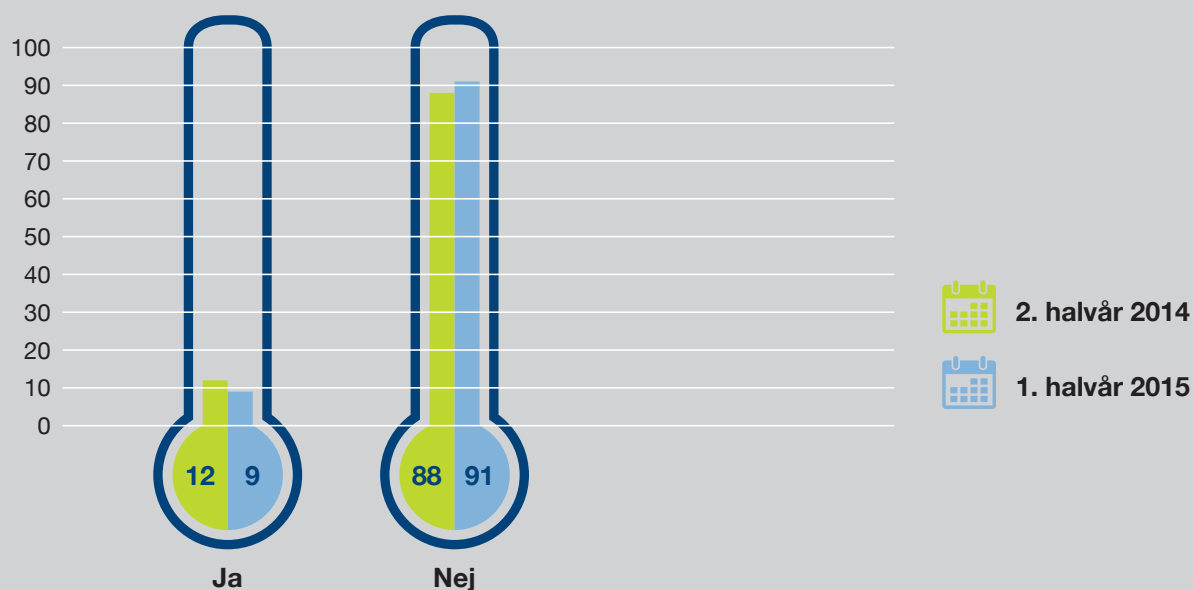
Figur 12: Stillingstyper virksomhederne forventer at afskedige indenfor. Fordelt på antal virksomheder

Figur 12: Opgørelse blandt virksomheder, der har svaret bekræftende på, at de forventer at afskedige medarbejdere de kommende seks måneder.

Udenlandsk arbejdskraft

Figur 13: Andel af virksomheder der inden for de sidste seks måneder har ansat udenlandsk arbejdskraft

Figur 13: Undersøgelse blandt 300 virksomheder i kommunen. Udenlandsk arbejdskraft er i undersøgelsen defineret ved, at medarbejderen på ansættelsestidspunktet ikke var bosiddende i Danmark.

Blandt de adspurgte virksomheder har 9 %, svarende til 26 virksomheder, inden for de sidste seks måneder ansat udenlandsk arbejdskraft fordelt på 109 ansættelser. 92 % af de nye medarbejdere kommer fra Tyskland, mens de resterende kommer fra Østeuropa.

Virksomhederne, der har ansat udenlandsk arbejdskraft, er også blevet bedt om at svare på, hvorfor de har valgt at ansætte en medarbejder, som ikke var bosiddende i Danmark ved ansættelsestidspunktet. Virksomhederne peger selv på to årsager. I 23 % af tilfældene (6 besvarel-

Bilag 2

Typen af stillinger, virksomhederne har søgt udenlandsk arbejdskraft til:

• Rengøring	• Lager og logistik	• Speditører	• Chauffør
• Elektriker	• Produktionsmedarbejdere	• Bager	• Køkkenassistent
• Lakerer	• Lærer	• Tømrer-/snedker	• Pedel
• Tømrersvende	• Shipping disponent	• Rengøring	• Kontorassistent
• Alt-mulig-mand	• Journalist	• Tagdækker	
• Gulvlægger	• Pædagoger	• Montage	
• Administration		• Lager	

ser) kunne virksomheden ikke "finde" danskere. I 53 % af tilfældene (14 besvarelser) peger virksomhederne på, at det skyldes, at de udenlandske medarbejdere havde de efterspurgte kvalifikationer. Endelig har 23 % af virksomhederne (6 besvarelser) angivet andre årsager.

Næsten hver fjerde virksomhed giver udtryk for, at de ikke kunne få kvalificerede danske medarbejdere til de ledige stillinger, hvorfor de har ansat udenlandsk arbejdskraft. Dette indikerer, at virksomhederne har søgt mod udlandet, når de opleveret rekrutteringsvanskeligheder.

I Region Syddanmarks undersøgelse "Vækstbarometer" har 72 % af virksomhederne ikke søgt arbejdskraft

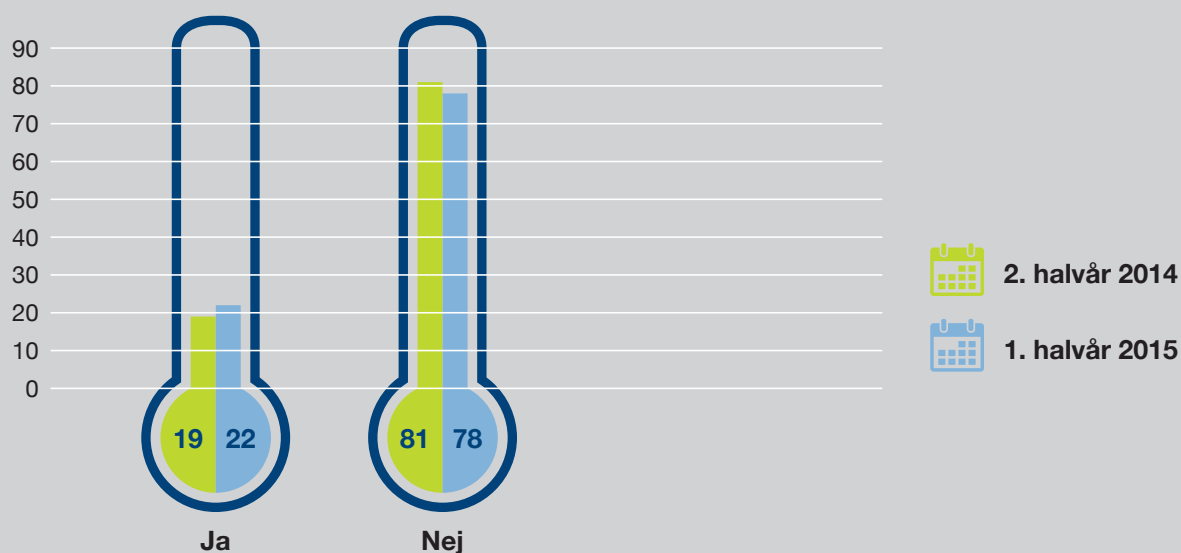
i udlandet, mens 8% af virksomhederne i høj grad har rekrutteret udenlandsk arbejdskraft for at dække virksomhedens behov for kvalificeret arbejdskraft.

Jobcentrets undersøgelse og Regionens undersøgelse er ikke helt sammenlignelige, idet Regionens undersøgelse har flere nuancer med i svarmulighederne, og der spørges ikke på helt samme måde i undersøgelserne.

Tendensen er dog, at virksomhederne er bevidste omkring muligheden for at hente kvalificeret arbejdskraft syd for grænsen, når den danske arbejdsstyrke ikke kan indfri virksomhedernes ønsker.

Unge

Figur 14: Andel af virksomheder, der forventer at ansætte elever de kommende seks måneder

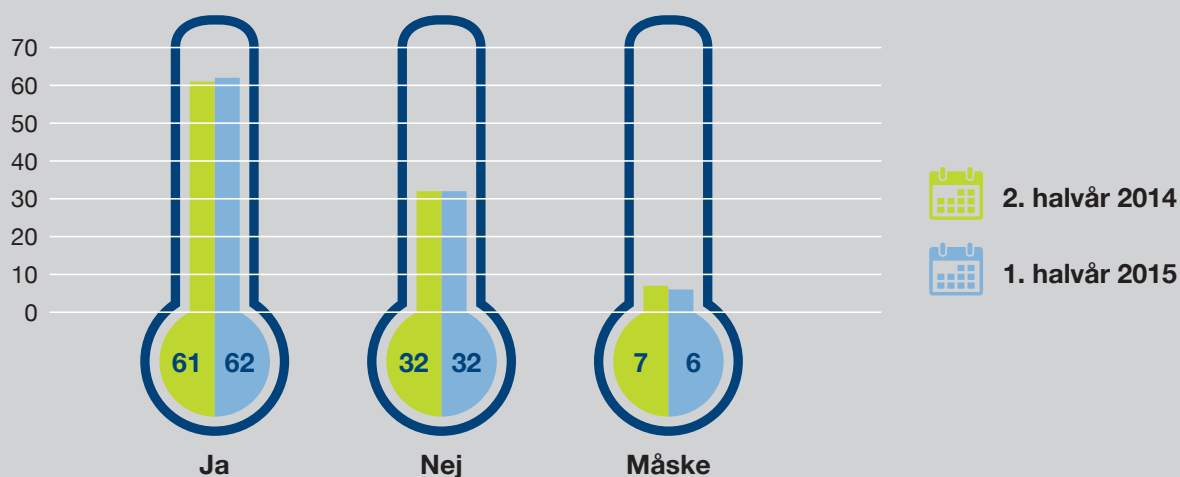
Figur 14: Undersøgelse blandt 300 virksomheder i Aabenraa Kommune.

Forventningerne til ansættelse af elever de kommende seks måneder er steget en smule, så lidt over hver femte virksomhed nu forventer at ansætte en elev inden for de kommende måneder.

Stigningen kan skyldes, at virksomhederne har oplevet stigende rekrutteringsvanskeligheder. Dette kan betyde, at virksomhederne forsøger at dække behovet gennem opkvalificering af eksisterende ufaglærte medarbejdere (voksenlærlinge) og ved at uddanne flere unge.

Udsatte borgere

Figur 15: Andel af virksomheder, der er klar til at hjælpe ledige, som har behov for en særlig indsats

Figur 15: Undersøgelse blandt 300 virksomheder i kommunen.

Virksomhederne er fortsat socialt bevidste og rummelige. Lidt over seks ud af ti virksomheder er klar til at gøre en ekstra indsats for at bringe jobsøgende, som har brug for

en særlig indsats eller skånehensyn, ind på arbejdsmarkedet. Resultatet ligger således på niveau med resultatet fra andet halvår af 2014.

Vi arbejder for:

- Flere unge i uddannelse
- Bedre samarbejde med virksomhederne
- Færre borgere på kontanthjælp
- Færre ledige på arbejdsløshedsdagpenge
- Færre langvarige modtagere af offentlig forsørgelse
- Færre langtidsledige

jobcenter
Aabenraa

Jobcenterets servicetelefon for virksomheder: Tlf. 73 76 66 00
www.jobcenteraabenraa.dk